

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Prim-Redactor : EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni 20 »
 3 luni 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI

Lângă Palatul Justiției

= TELEFON 1698 =

A apărut TABLA DE MATERII pe 1914, ea este un adevărat repertoriu juridic și înlesnește foarte mult cercetărilor. — Prețul ca și la celelalte 5 lei.

S U M A R

— **Principiul naționalităților în monarhia Austro-Ungară**, de d-l avocat I. Vișoiu-Cornățeanu, conferențiar la Universitatea din București.

JURISPRUDENȚA

— Casație s. I: *Dumitrana M. David cu Florica P. Dobrescu s. a.* (Moștenitorii donatarului care au găsit bunul dăruit în succesiunea autorului lor și l-au stăpânit 10 sau 20 ani cu bună credință, pot opune reclamantului care exercită acțiunea de revocarea donațiunii, prescripția achisitivă bazată pe justa cauză, care rezultă din calitatea de moștenitor, căci în acest caz disp. art. 840 nu sunt aplicabile). cu o **Notă**.

— Trib. Ilfov s. I: *Ecat. T. Mano ca tutrice cu Ministerul de Interne* (Sequestrul judiciar este un mandat al părților litigante impus de justiție; el n'are dreptul să vândă teren pentru islazuri comunale. Din ce fapte rezultă ratificarea ?)

Rezumatele Jurisprudenței Curței noastre de casație

— Casație s. I: Martori.—Audierea lor în civil sub prestare de jurământ conform art. 153 pr. penală, iar nu conform art. 196 pr. civilă.—Dacă acest motiv se poate ridica direct în casație.—Art. 196 pr. civilă;

— Casație s. II: Percepere de taxe ilegale.—Elementele delicteului.—Fixarea cuantumului amendei după suma daunelor.—Lipsa unei cereri de daune.—Existența delicteului.—Art. 141 c. penal.

Principiul naționalităților în Monarhia Austro-Ungară ¹⁾

Ernest Renan filozof, om de litere și om de spirit în ceasurile lui libere zicea cândva, că se teme de omul unilateral.

Nicăeri ca în materie politică «Timeo unius libris», nu și-ar găsi o mai largă aplicare.

Politica este arta de a conduce oamenii; politica internațională e arta de a conduce omenirea. Și dacă în politica internă a unei țări se cere multă perspicacitate, o variație infinită de cunoștințe, și un «savoir faire» deosebit, fruct al unei lungi experiențe,— în politica internațională se cere, pe lângă aceste toate, un tact deosebit,

idei multiple și variabilitate infinită în modul de a privi împrejurările.

Trebue nu numai idei, dar și cunoștință profundă a situațiilor, o documentare particulară.

Se mai cere încă omului politic cu *răspundere în fața generațiilor viitoare* să se inspire de la interesele reale și pozitive ale țării, să nu-și nutrească iluzii sau să-și fondeze acțiunile pe sentiment, — pe visuri ca și când visul ar fi realitate.

Intrucât noi, cei mai tineri, chemați a vorbi aci, nu suntem oameni politici, ci numai tineri ce fac politică, deci fără o răspundere directă și imediată, ne luăm permisiunea ca în certe ocaziuni să tratăm chestiunile ce ni se prezintă sub lumini și fețe variate, chiar hazardate, la lumini artificiale ce pareă transformă realitatea. Tratăm totuși ipoteze realizabile, ce constituiesc idealuri, iar idealul conține pentru cei ce îl privesc prea de aproape o notă slabă din fantast.

Mi-am propus a dezvolta în cercul de studii conservatoare, principiul naționalităților aplicat dualizmului Austro-Ungar.

Voi încerca deci, pentru claritatea expunerii, să dau o definiție acestui principiu.

În partea II-a a conferinței mele voi aplica principiul astfel definit, pentru a sfârși cu reflexiuni sau considerații asupra situații noastre ca neam întregit înăuntrul aceluiaș hotare.

Ce este principiul naționalităților?

Principiul este o idee, o idee aparținând neamului; ea nu e inventată de un singur om ci adoptată de un neam întreg. Nu e o speculație a spiritului unuia. Pentru aceia ea se impune spiritului tuturor ca un adevăr indiscutabil. E o idee pornită din năzuințele neamului de a se unifica, de a-și apropia părțile lui răzlețe, de a forma un tot, unul și indivizibil înăuntrul aceluiaș limite politice.

Și într-o accepție mai largă: principiul naționalităților e o idee ce cristalizează o tendință legitimă către libertate sau câștigare a dreptu-

¹⁾ Conferință ținută în ziua de 8 Ianuarie 1915.

rilor constituționale. Consider acest principiu ca ceva din dreptul natural al popoarelor.

Principiul de naționalitate e o idee forță, cum ar numi-o Fouillée;

Este o condiție a progresului în libertate.

E, cea ce nu e în prezent, dar ceea ce va fi sigur, în viitor. Ea îmbracă haina idealului.

Către el mergem, dar fără a simți. E un punct în depărtare care se va atinge, încet poate, greu, dar sigur,—dar se va atinge.

Nu pot concepe un popor fără acest ideal.

Vom interveni sau nu, în această sângeroasă tragedie universală; vom eși din ea intervenind, victorioși sau înfrânți; Victoria ar hotărâ grăbirea, înfrângerea va fi amânarea realizării acestei idei.

În virtutea acestui principiu Italia lui Cavour s'a unificat.

În virtutea aceluiași principiu Napoleon III-lea și-a anexat Savoia, Wilhelm I Alsacia.

Războiul I Balcanic a urmărit acelaș scop; eră legitimată tendința Balcanicilor de a-și apropia ținuturile locuite de conaționali.

Drama din Balcani nu s'a sfârșit; s'au reprezentat numai două acte, al treilea va urma după 5 minute de repaus și nu se va sfârși până când Bulgariei din Macedonia nu se vor întregi cu metropola.

Acelaș raționament și aceiaș previziune pentru Grecii din Epir.

Acela ce pătrunde cu deamănuntul cauzele războaelor în veacul din urmă, se va convinge că cea mai definită cauză a omuciderii în masă, e această tendință către liberare a conaționaliilor și alipirei lor la trunchiul comun.

În afară de cauzele economice ce au dat naștere actualului război, cauza vădită,—motivul imediat tangibil a fost — fără contest — iridentizmul sârb. Protecția ce slavii din nordo acordă cu atâta dărnicie slavilor din sud e legitimată de realizarea acestui principiu.

Dacă cu ocazia anexării Boznii și Herzegovinei la Austria, războiul n'a izbucnit, aceasta s'a datorit reliei dispoziții a Rusiei și preparația Serbiei de a interveni, după doi ani, în altă direcție. Fie-care împrejurare apare și dispăre la vremea ei.

Crima lui Princip e un pretext pentru Austria de ași afirma voința și autoritatea zdruncinată în Balcani; de a preveni mișcarea iridentistă sârbă care va fi dus mai târziu la un conflict armat. Austria a tras sabia, acu mai curând, declarând război preventiv, unui stat ce eșea obosit din două războaie sângeroase.

Austria a profitat de momentul oportun. Războiul actual e un corolar al războiului balcanic.

Pace solidă între state nu va fi, până când pacea între popoare nu se va consolida.

Cât va fi o Macēdonie, un Epir, o Boznie sau o Lorenă de revendicat o pace durabilă nu se va putea obține, cu toată propovăduirea pacifiștilor.

Principiul de naționalitate e o idee forte, un ideal ce nu poate fi stăvilit.

Un guvern face totul ce-i stă prin putință pentru a menține statu quo sau păstră o situație câștigată. Toate guvernele sunt interesate la aceasta. Unele din ele fac sforțări uriașe pentru a înlătura efectul acestui principiu, așa de natural.

Exemplul cel mai ilustru, ce s'ar putea oferi în această privință, ni-l dă Austria.

Stat mozaic, Austro-Ungaria se compune din cinci naționalități în principal, toate cu tentințe și idealuri deosebite sau contrarii. Neamuri de sânge deosebit, de credințe neasemuite, de moravuri diverse.

Ele nu pot stă unite în mod natural; puterea de coeziune e factice artificială. Coeficientul de atracție între ele este minim. El e constituit din persoana Șefului Casei de Habsburg și din împrejurări.

Marea personalitate a împăratului ce a radiat atât de multă putere în vremuri, începe să pălească în spiritul și inima supușilor săi.

Împrejurările cari au ținut unite elementele constitutive ale imperiului Habsburg par a se schimbă luând o altă față.

Marele efort al diplomației vieneze a fost făcut în direcția de a menține și canaliza împrejurările în favoarea menținerii unității politice a statului. Nimic mai legitimat.

Astfel trebuie să ne explicăm atitudinea hostilă a Austriei față de toate actele naționale sau politice din care România, ca stat independent, trebuie să iasă cu autoritatea mărită.

Astfel se va privi atitudinea diplomației Austriace față de actul Unirii, al Domnului străin, în chestia Dunării, și mai eri alaltăeri față de Pacea dela București din care România eșea mărită ca prestigiu, iar Serbia îndoită ca teritoriu și populațiune. Un focar de atracție în jurul Monarhiei Austro-Ungare eră de natură a periclita unitatea însăș a statului. Eră legitimată dar, din punctul de vedere al intereselor particulare ale Statului Austro-Maghiar, jocul diplomației Vieneze.

Acelaș scop motivă constrângerea exercitată de diplomația Austriacă înnăuntru *formații de drept public* ce numim Dualismul.

Maghiarii și ei ca și celelalte naționalități ale imperiului au căutat să reziste acestei constrângeri unitative, apărându-și prin aceasta libertatea lor constituțională.

Dela *Pragmatica sancțiune* a lui Carol VI (1723) și legea X din 1790, urmând timpului, maghiarii s'au văzut sufocați, până când în 1848 ne mai putând respira au încercat ruperea lanțurilor, în-

cercare ce i-au înfundat în o mai profundă selavie.

Zorile libertăților constituționale le-au surâs după Sadowa. Veselia maghiară a fost suspinul românilor de peste munți;

Prin compromisul din 1867, Austria își refăcea puterile primind Dualismul lui Frantz Deak, în timp ce, ca un prezent nemeritat, Austria oferea Ungarii libertățile publice ale românilor de dincolo.

Transilvania până la legea din 1868 se bucură de exercițiul limbei naționale și deplina libertate a instituțiilor culturale. După aceea dată, prin legi speciale și ordonanțe ministeriale s'a ajuns la o maghiarizare a tot ce e limbă și instituție română în provincia ce înainte de 1867 aparține în propriu Coroanei Habsburgice.

Interpretând înțelesul compromisului din 1867, și stâlcindu-i litera, Austria a înpietat încetul cu încetul, pe nesimțite dar cu persistență, asupra drepturilor constituționale conferite maghiarilor. Organizarea reprezentanței în afară și organizarea armatei comune erau de natură a întreține o continuă surescitare în populația maghiară.

Majoritatea parlamentară ungară eșită din alegerile din 1904, aveă un mandat quasi imperativ, de a pune capăt incursiilor Austriace în domeniul drepturilor lor.

Este prezent spiritului auditorului, contrarietatea și schimbările intervenite în guvernele maghiare pentru a se stăpâni tendința hotărâtă a parlamentului maghiar, pentruca sfărâmând Dualismul, să intre drept în revoluție.

Denunțarea lui ar fi intervenit după 1904 dacă din memoria oamenilor cu răspundere, s'ar fi sters amintirea intervenției Rusii din 1848.

Dar lovitura nu eră pregătită: Maghiarii trebuiau să-și consolideze situația înăuntru asigurându și o atitudine bine voitoare a românilor din Ungaria.

Credem că suntem fondați bănuind că în acest scop s'au întreprins de Kuhén Herdervary și Tisza, tratativele cu Comitetul național român, cari s'ar fi reluat, dacă n'ar fi fost surprinși de evenimente.

Acțiunea separatistă a Ungarii nu e alta de cât seculară luptă pentru câștigarea libertăților, încercată rând pe rând de toate naționalitățile constitutive ale Imperiului Austro-Ungar.

Nu e nici o îndoială că naționalitățile din monarhie au încercat o mișcare *centrifugală*, o dispersiune ca apoi printr'o mișcare de convergență a-și reface unitatea întregindu-se. Polonii din Galiția tind spre centralizare cu polonii-ruși și germani pentru a reface o autonomie sub protecția învingătorului de mâine.

Moravia, Silezia Austriacă și Cehii din Bohemia au aceleaș tendinți. Germanii din Bohemia, așteaptă

momentul oportun de a se alipi la Bavaria și Saxonia. Italienii, românii, etc., așteaptă și ei... bătaia ceasului de mâine.

II

Dacă astfel e definit și înțeles principiul de naționalitate, aplicarea lui pe fața pământului dă naștere la controversă.

Una, cea mai controversată dintre toate ipotezele, singura de care ne vom ocupa, e aceea ca fiind dată dislocarea Austriei cum s'ar reface harta Europei centrale și de răsărit.

Dacă în adevăr principiul s'ar aplica în toată integralitatea sa, care ar fi fizonomia unei hărți nouă?

Dintre toate naționalitățile ce compun Dualismul, în afară de maghiari, Germanii sunt cei mai numeroși. Ei ocupă Austria de sus și de jos, cu o limbă de pământ din quadrilaterul Bohemiei, limitați spre răsărit de o linie ce s'ar întinde dela Königrätz la Pilsen, Budweiss Zweim și de aci la râul March.

Tot ceea ce din quadrilater e coprins între aceste linii e ocupat de populația cehă ce pretinde autonomia.

În restul Austriei, limita de răsărit a naționalității germane ar forma o linie ce ar urma dela Zweim în jos pe râul March spre Presburg până la Bruck, continuând frontiera Ungariei ar atinge Wiener Neustadt, Odenburg, Güns până la Radkersburg pe râul Mur. De aci linia ar porni până la Marburg și Unter-Drauburg pe Drava, spre Linz. Urmând Drava în sus linia se îndreaptă spre Elveția, atingând localitățile Meran și Brixan, lăsând la o parte câmpiile Ladine și o bună parte din Tyrol.

Ținutul acesta în suprafață de 100.000 km. p. cu o populație de 9 milioane, ar compensa toate pierderile ce Germania învinsă, dar nu zdrobită, ar suferi de pe urma unei păci onorabile.

Aplicând mai departe principiul naționalităților Italia își va anexa o bună parte din Tyrol, Görztz, Gradiste și Triest. Apoi Istria cu portul militar austriac Pola.—Dalmația fiind o colonie italiană, aparținând înainte de tratatul dela Campo-Formio (1797) Veneției,—Italia nu va întârzi de a-și formula pretenția asupra ei, devenind astfel o mare putere, stăpânind aproape în întregime Marea și golful Adriatic. Debarcarea Italiană la Valona n'ar putea fi streină de această intenție.

Națiunea care realmente s'ar întregi și mări astfel disproportionat ar fi Serbia, devenind în adevăr o Serbie mare; Regatul de azi al lui Petru Karaghiorghievici și ar anexa un teritoriu de circa 100.000 km. p. cu cu circa 4 milioane de locuitori.

În revendicările acestea România și-ar avea dreptul său.

Alipirea de România a ținuturilor ungare locuite de români, i ar împinge frontiera spre Arad și Temeșvar.

Alipirea Bucovinei din Austria, ar realiza visul unei Români mari, în care românii de pretutindeni—exceptând cei din Macedonia—s'ar găsi odată la un loc.

Este un vis sau chimă? Nu, este aplicarea integrală la Austro-Ungaria a principiului naționalităților.

Dar Ungaria ce va deveni?

Un stat independent, neasuprit și neasupritor, cu o populație de 10 milioane de locuitori, ea va continua să se desvolte în liniște fără temere sau emoțiunea zilei de mâine.

III

Dacă astfel se va întâmpla, ipoteza noastră din nefericire pentru Austria și-ar perde caracterul de ipoteză devenind o soluție, va fi locul atunci să ne întrebăm: *Care va fi viitorul României mari?* și cari va fi noua sa orientare în politica internațională?

Pentru a răspunde la întrebare e suficient a ne arunca privirea pe harta astfel refăcută.

În Nord, Rusia declarând Polonia autonomă sub protecția sa, își va fi întins brațul său drept în tot lungul Carpaților până în fundul Bohemiei, apropiindu și Moravia și ținutul ceh din quadrilater.

În Sud Rusia își va fi întins brațul stâng, căștigând astfel recunoștința veșnică a neamului slav din Sud, până la Warasdin pe Drava.

Strânsă până la strivire Ungaria va juca un rol șters, călcând în umbra marelui imperiu german. Alături de România mare, Ungaria va întreține comunicarea răsăritului cu apusul încercând astfel a stângeni unirea Slavilor din Nord cu Slavii din Sud.

România mare, poporul român unit într'un moment istoric, se va găsi astfel prins în brațele Slavismului, ca între ramurile unui puternic clește.

Ea va fi curtenită sau terorizată.

Va fi curtenită de ambele mari puteri Germania și Rusia, și una și alta voind să și afirme hegemonia în răsăritul Europei. Ea va fi terorizată după împrejurări.

Situația noastră aci ca popor întregit și influent, nu va fi lipsită de amenințare a unor mari pericole în viitor, dată fiind tendința Rusiei de a deveni o putere Europeană.

Este vădit că materia aceasta politică eminamente nestabilă, e supusă prin natura ei la coniecturi și variate ipoteze. Ele se pot prezenta,

cum ziceam mai sus, sub multiple și variate lumi, multe din ele chiar surprinzătoare; datoria omului politic e de a considera pe cele mai realizabile sau cele ce izbesc mai cu ușurință spiritul.

Și printre cele mai realizabile, deși ne apare pentru un moment ca o inchipuire, va putea fi aceea înaintea căreia fatalitatea împrejurărilor ne va pune mâine în mod brutal, dizlocarea Austro-Ungariei.

Va urma ea în total sau în parte principiul naționalităților, se va abate dela el, adoptând un altul întărindu-ne astfel bănuiala că principiul e bun numai când îți servește interesul; ori cum ar fi din cutremurul acesta Universal harta lumii va eși modificată, iar Austria în cazul cel mai favorabil pentru ea va fi fost redusă la importanța unui stat tampon.

Și fiindcă evoluăm în lumea supozițiilor să dăm drumul vagabondajului gândirii până în sfârșit și cercetând ziua de poimaine, să considerăm vecinătățile, tendințele popoarelor ce ne mărginesc cari nu ne iubesc, dar ne bănuiesc, — de credințele lor ce nu sunt și ale noastre, de tendințele lor ce vor deveni—poate mâine contrarii interesului nostru de stat, și dându-ne seamă de totul și de toate să ne făurim o judecată limpede și o înțelegere realistă a împrejurărilor, pentru a ne convinge din vreme ce puterea și menirea noului stat român vor fi condiționate de cooperarea lui cu statul maghiar independent dar redus și cel austriac diminuat și salvat din catastrofa ce-l amenință.

O astfel de înțelegere va permite Statelor din centrul estic al Europei să-și continue o viață reformată și fără emoții prea mari.

Neoprimând pe alții, stăpân pe sine, într'o înțelegere trainică, își va simți fiecare respirația mai ușoară într'o atmosferă lipsită de echivoc, dar bogată în sentimente înalte, izvor continuu de progres și libertate.

I. VIȘOIU CORNĂȚEANU

Avocat, fost Deputat

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 22 Septembrie 1914

Președenția d-lui G. N. BAGDAT, prim președinte

Dumitrana N. David cu Florica P. Dobrescu și Ilie Dumitru N. Velea

Acțiune în revocarea donațiunei. — Prescripția de 30 ani. — Moartea donatorului. — Posedarea de către moștenitori a bunului donat găsit în succesiune. — Dreptul lor de a invoca prescripția extinctivă de 10 sau 20 ani. — (Art. 480, 1858 și 1859 codul civil)

Deși donatarul care posedă bunul dăruit în virtutea actului de donație nu poate opune acțiunei în revocarea donațiunei decât prescripția extinctivă de 30 ani, conform art. 840 cod. civil, atunci însă când donatarul a încetat din viață și bunul dăruit a rămas în succesiunea sa, moștenitorii donatarului încep în persoana lor o nouă

posesiune, conform art. 1859 codul civil și această posesiune este o posesie utilă care duce la prescripție conform art. 1858 c. civil;

Prin urmare, moștenitorii donatarului care au găsit bunul dăruit în succesiunea autorului lor, și l-au stăpânit 10 sau 20 de ani cu bună credință, pot opune reclamantului care exercită acțiunea de revocare a donației, prescripția achizitivă bazată pe justa cauză care rezultă din calitatea de moștenitor, căci în acest caz dispozițiile art. 840 sus arătate, nu sunt aplicabile.

Decizia 423/914. — Respins recursul făcut de Dumitra N. David contra sentinței Tribunalului Romanați No. 355/913, dată în proces cu Florica P. Dobrescu și Ilie Dumitru N. Velea.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier N. Procopescu;

Pe d-l avocat Pavliidi în desvoltarea motivului de casare; și

Pe d-l avocat Baicovicianu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Greșită interpretare și aplicare a art. 1895, 1897, 1898 și 1899 c. civil. Exces de putere, întrucât trib. înlătură actul de donație în virtutea căruia autorul părților a posedat imobilele ce revindic, act prezentat de el chiar, ca să facă dovadă despre origina dreptului lor, și admite prescripția de 10 ani în favoarea lor bazată pe calitatea lor de moștenitori cu just titlu, iar prescripția de 30 ani, singura ce mi putea fi opusă, declară că este creiată de legiuitor numai pentru cazul când donatarul, ar deține imobilele dăruite, nu și atunci când ele au trecut prin succesiunea copiilor lui pe care îi consideră ca terții. În fapt se constată că Marin Chelaru în viață fiind dăruiește pământul dat lui după legea rurală unui Dumitru Velea care posedă câți-va ani și moare, rămânând intimații ca copii ai lui cari continuă a posedă până acum, când eu în calitate de descendentă a lui Marin Chelaru, prin reprezentanța mamei mele Safta, măritată cu Niculae Cincu, care a fost fiica lui Marin Chelaru, le-am intentat acțiunea în revindicare de față. Că părții, pentru a dovedi origina dreptului lor de proprietate, asupra pământului care face obiectul acțiunii mele, se servesc în apel de un act de donație făcut de M. Chelaru, autorul meu în persoana lui Dumitru Velea, tatăl lor. Că la înfățișarea ce urmează, nu se mai servesc de acest act ci invoacă prescripțiunea de 10 anii bazată pe calitatea lor de moștenitori ca just titlu, pe care tribunalul o admite și respinge acțiunea. Că la obiecțiunea tribunalului că actul de danie nu poate fi înlăturat, el fiind dobândit cauzei. Că părții nu pot invoca contra-mi prescripția de 10 ani, fiindcă numai prin 30 ani se stinge dreptul meu de succesoară cu dreptul la rezerva de a reclama. Tribunalul răspunde că actul de danie a fost prezentat cu intenția de a-i furniza un element al buneii lor credințe. Că adversarii se pot folosi de prescripția de 10 ani, iar că prescripția de 30 ani este creiată de lege numai pentru cazul când donatarul însăși ar deține imobilele dăruite, nu și pentru acela când ele ar fi posedate de terții. Cu alte cuvinte, Tribunalul consideră terții pe fii și moștenitorii donatarului. Modul de a raționa al Tribunalului este complet greșit și în contra celor mai elementare principii ale dreptului. Părții în calitatea lor de fii ai donatarului nu pot fi terții; că chiar terții de ar fi considerați nu se pot prevala de prescripția de 10 ani contra mea, succesoară rezervatară fiindcă dacă sunt terțe

persoane nu pot invoca calitatea de moștenitori cu just titlu și neavând titlu, nu pot avea această prescripție. Deci titlul lor fiind actul de donație pe care se întemeiază posesia autorului lor, acțiunea nu se poate prescrie decât prin 30 ani, fie că ar fi pornită contra autorului lor, fie contra lor, origina posesiei fiind aceeași, încât nu poate să existe nici unul din elementele prescripției de 10 ani».

Având în vedere că, prin sentința supusă recursului, Tribunalul, admitând apelul intimațiilor, a respins acțiunea prin care recurenta a revendicat o porțiune de teren determinată, cu care a fost împroprietărit, pe temeiul legii din 1864, bunicul său despre mama, Marin Chelaru;

Având în vedere că la înfățișarea când s'a pronunțat sentința atacată cu recurs, intimații au invocat prescripția decenală cu bună credință și având ca just titlu calitatea de succesorii ai tatălui lor, Dumitru Velea, în succesiunea căruia au găsit terenul în litigiu; că recurenta s'a opus la admiterea prescripției, susținând că terenul în litigiu fiind donat de autorul său, Marin Chelaru, lui Dumitru Velea, autorul intimațiilor, dânsa ca moștenitoare rezervatară are drept să exercite acțiunea în revocarea donației, care nu se prescrie decât prin 30 ani, conform art. 840 c. civ.; că acel act de donație, pe care s'au întemeiat intimații la precedentele înfățișări, este dobândit cauzei astfel că discațiunea urmează să se facă numai cu privire la valoarea actului de donație, fără să se mai poată opune prescripția decenală, la care s'ar fi renunțat;

Având în vedere că Tribunalul a admis prescripția decenală invocată de intimați pe baza posesiunii lor de bună credință și cu titlu de moștenitori ai tatălui lor și a respins acțiunea în revindicare, motivând, în ce privește mijloacele de apărare ale recurentei, că actul de donație a fost invocat de intimați numai spre a se stabili buna lor credință și că art. 840 c. civ. nu e aplicabil în speță;

Considerând că chestiunea de drept dedusă în judecata acestei înalte Curți prin motivul de casare este de a se ști dacă în contra acțiunii în revocarea donației pentru survenire de copil care nu se prescrie decât prin 30 ani conform art. 840 c. civ. moștenitorii donatarului pot opune prescripția achizitivă de scurt timp, bazată pe posesiunea de 10 sau 20 de ani, exercitată de ei asupra bunului dăruit autorului lor și pe care l'au găsit în succesiunea acestuia;

Considerând că este adevărat că donatarul, care posedă bunul dăruit în virtutea actului de donație, nu poate opune acțiunii în revocarea donației decât prescripția extinctivă de 30 ani, conform art. 840 c. civ.;

Că, atunci însă, când donatarul a încetat din viață și bunul dăruit a rămas în succesiunea sa, moștenitorii donatarului încep în persoana lor o nouă posesiune conform art. 1859 c. civil și această posesiune este o posesiune utilă care duce la prescripție conform alin. 1 de sub art. 1858 cod. civil;

Că, prin urmare, moștenitorii donatarului cari au găsit bunul dăruit în succesiunea autorului lor și l'au stăpânit 10 sau 20 de ani cu bună credință, pot opune reclamantului care exercită acțiunea pentru revocarea donației prescripția achizitivă, bazată pe justa cauză care rezultă din calitatea de moștenitor;

Că, dispozițiile art. 840 c. civil, care prevede prescripția extinctivă de 30 ani a acțiunii în revocațiune nu sunt aplicabile în cazul când moștenitorii donatarului invoacă prescripția achizitivă de 10 sau 20 ani cu titlu de pro herede;

Că, tribunalul hotărând astfel nu a violat art. 1895, 1897 și urm citate în motivul de casare, ci a făcut o justă aplicare a art. 1858 și 1859 codul civil;

Că, prin urmare, recursul este nefondat și cătă să fie respins;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge etc.

OBSERVAȚIE. — Decizia Curței de casație, ce

publică astăzi, nu este nouă în jurisprudența noastră, întrucât ea nu face decât a consacra teoria cunoscută a titlului *pro herede*. Este, în adevăr, de principiu în legislația noastră, spre deosebire de cea franceză, că titlul de moștenitor (*pro herede*) constituie un titlu just care, unit cu buna credință, conduce pe moștenitor la proprietatea imobilului găsit în succesiune, prin prescripția de 10 până la 20 de ani. Vezi D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, tom. XI (*Prescripția*), p. 133 urm. și 250. Este adevărat că Curtea din Iași a decis contrariul (*Dreptul* din 1913, No. 73), însă această decizie este, cu drept cuvânt, criticată de d-l profesor D. Alexandresco. Vezi *Dreptul*, *loco cit.*, tom. XI, p. 134 urm.

(N. R.)

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA I C. C.

Audiența dela 22 Octombrie 1914

Președenția d-lui B. CANTARGIEF, președinte

Sentință civilă No. 696

Ecaterina Th. Mano cu Ministerul de Interne

Sechestrul judiciar.—Mandatar al părților. Dacă sechestrul judiciar are dreptul de a face acte de dispoziție și a vinde terenuri pentru izlazuri comunale?

Ratificare.—Din ce fapte poate rezulta? — Art. 23 l. învoelilor agricole.—Art. 1546, 1167 și 1190 c. civil.

1. *Sechestrul judiciar este un mandatar al părților litigante, impus de justiție și cu anume drepturi prevăzute de lege; el n'are dreptul de a face acte de dispoziție.*

2. *Din art. 23 al legii învoelilor agricole rezultă că prin «reprezentanți legali» nu se înțelege mandatarul impus în mod accidental cum e sechestrul, ci numai aceia pe care dreptul comun i-a instituit în mod general pentru incapabili și așezămintele publice.*

3. *Sechestrul judiciar al bunurilor unui minor n'are dreptul să vândă teren pentru izlazuri comunale.*

4. *Pentru vinderea terenurilor destinate izlazurilor comunale tutorii sunt scutiți de orice fel de formalitate pe care erau ținuți s'o îndeplinească pentru vinderea imobilelor minorilor, deci și de formalitățile cerute de art. 401-402 c. civ. Legea învoelilor agricole nu cere decât buna înțelegere a tutorelui cu cumpărătorul.*

5. *Pentru ratificarea prevăzută de art. 1546 c. civ. nu se cere observarea dispoz. art. 1167 și 1190 c. civ. Această ratificare poate rezulta din orice fapte și împrejurări din care să reiasă în mod sigur voința mandantului de a aproba actele făcute de mandatar peste limitele mandatului.*

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea introdusă prin petițiunea înreg. la No. 10974/913 de către d-na Ecaterina Th. Mano, din București, Bulevardul Carol 17, în calitate

de tutoare legală a copiilor săi: Maria, Alexandru și Petru T. Mano și de executoare testamentară a decedatei Maria Mano, contra Ministerului de Interne, atât în numele său personal cât și ca reprezentant legal al Comanelor Siliștea-Gunești și Râca, jud. Teleorman, pentru a se declara inexistente actele de vânzare a 512¹/₂ hectare din moșia Siliștea-Gunești, autentificate de Tribunalul Ilfov Secția de Notariat la No. 579/910 și No. 2489/910 și ca consecință să i se plătească suma de lei 618075 diferența de preț și dobânzi la zi;

Având în vedere că prin petițiunea înreg. la No. 24045/913 reclamanta și-a explicat și modificat acțiunea în sensul că chiamă în judecată atât pe Ministerul de Interne cât și Comunele Siliștea-Gunești și Râca, reprezentate prin primarii și notarii lor;

Având în vedere actele din dosar, susținerile și concluziunile orale și scrise ale părților;

Având în vedere că din toate acestea se stabilesc următoarele: Maria Mano prin testamentul său a lăsat legatari universali pe minorii Maria, Alexandru și Petru T. Mano, care au fost trimiși în posesiune prin jurnalul Tribunalului Ilfov No. 4330/905, rămas definitiv, asupra averii defunctei, din care făcea parte și moșia Siliștea-Gunești. Prin acelaș testament a fost numită ca executoare testamentară Ecaterina Th. Mano. Ivindu-se proces între diferite rude ale testatoarei, s'a înființat sechestrul judiciar asupra succesiunii, numindu-se pentru acest scop trei persoane. În urma noiei legi a învoelilor agricole, sechestrarii judiciari au cerut și obținut prin jurnalul Tribunalului Ilfov s. III, No. 395/903 autorizațiunea să facă ofertă de a cedă terenul necesar din moșia Siliștea-Gunești pentru formarea izlazului communal. D-na Ecaterina Th. Mano, tutoarea numiților minori, prin petiția înregistrată la No. 4755 din 23 Iunie 1909 a cerut Ministerului de Interne să dispună ca în ce privește chestiunea atribuirii de terenuri pentru izlazuri și în ce privește determinarea locului și a prețului să fie ea citată ca reprezentantă legală a proprietarilor căci dispozițiunile luate față de sechestrarii judiciari nu pot fi opozabile proprietarilor, singurii în drept a discuta aceste chestiuni. Peste câțva timp la 23 Iulie 1909 prin petiția înregistrată la No. 5510 tutoarea se adresează din nou Ministerului de Interne cerând între altele să nu se ia nici o măsură înainte de a fi chemată pentru a consimți. În urma acestor întâmpinări sechestrarii judiciari prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov, secția de Notariat la No. 579 din 21 Ianuarie 1910 au vândut comunei Siliștea-Gunești pentru izlaz 414 hectare din moșia cu acelaș nume, cu prețul de 523 lei hectarul sau în total 218592 lei, iar prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov, secția de Notariat la No. 2493 din 4 Martie 1910, au vândut și comunei Râca 93¹/₂ hectare cu 528 lei hectarul sau în total 52008 lei. După câteva luni tutoarea Ecaterina Th. Mano, prin procura autentificată de Tribunalul Ilfov, secția de Notariat la No. 14951 din 20 Decembrie 1910 autoriză Casa de bancă N. Crisovloni din București să ridice în numele său dela Casa de depuneri, dând chitanță valabilă de descărcare, toate sumele ce se vor afla depuse acolo, constatate prin rețepisele Ministerului de finanțe, ce se vor trimite de Tribunalul Ilfov, secția III, sume provenite din cumpărarea pentru izlazuri comunale a 1000 pogoane din moșia Siliștea-Gunești. Cerându-se de procuratori liberarea banilor Tribunalul Ilfov, secția III prin jurnalul 1226 din 12 Februarie 1911 a admis să se libereze numitei bănci sumele consemnate în rețepisele No. 81564 și 83605/910 și înaintate de Tribunalul Teleorman și care reprezentau prețul vânzării te-

renului pentru islazuri. In baza acestor acte s'a și liberat acele sume Casei Chrisoveloni în ziua de 10 Martie 1911;

Având în vedere că reclamanta susține că secheștrii judicari n'au dreptul de a dispune de bunurile sechestrate, nici chiar după legea învoelilor agricole; că întrucât adevărații proprietari ai terenurilor vândute nu și-au dat consimțământul la vânzare, ea este inexistentă; că această vânzare n'a putut fi ratificată de tutore fiindcă nu s'au îndeplinit dispozițiile art. 401 și 402 c. civ. de care legea învoelilor agricole n'a scutit asemenea vânzări, întrucât cuvintele „cele-l-alte formalități” se referă numai la scutirea de vânzare prin licitație publică; că chiar dacă s'ar admite că tutoarea putea confirma vânzarea, simpla încasare a prețului de către procuratorul său nu este o confirmare fiindcă nu s'au împlinit cerințele art. 1167 și 1190 cod civil; că de alt-fel, prin procură ea autoriză să se ridice sumele prevăzute în recepsele ce se vor trimite de Tribunalul Ilfov Secția III-a, iar recepsele ce s'au încasat erau înaintate de Tribunalul Teleorman; că ea a făcut și rezerve la Tribunalul Ilfov Secția III-a, față de secheștrii; că vânzarea fiind inexistentă și cum restituirea imobilelor în natură nu-i obligatorie ci facultativă pentru proprietar, ea astăzi cere să se declare inexistența vânzării și socotind că afecția dată bunurilor e un obstacol legal la restituirea în natură cere valoarea lor, care se va stabili fie de Tribunal după elementele ce are cu privire la vânzarea pământului în acea regiune, fie de experți, din care valoare se va scădea ceea ce s'a primit;

Având în vedere că părțile susțin că secheștrii judicari erau reprezentanții legali ai minorilor cu privire la bunurile sechestrate și potrivit art. 23 legea învoelilor agricole, ei puteau să vândă teren pentru islazuri prin bună înțelegere fără alte formalități; că chiar dacă nu ar fi avut acest drept, vânzarea făcută este valabilă fiindcă tutoarea, care în ori-ce caz putea vinde în baza citatului articol, a ratificat vânzarea prin primirea prețului;

Având în vedere că secheștrul judiciar este un mandatar al părților litigante, mandatar impus de justiție și cu anume drepturi prevăzute de lege;

Având în vedere că după art. 615 alin. III și IV proc. civilă, secheștrul are dreptul să facă toate actele de conservare și de administrație, să stea în judecată în numele părților litigante cu privire la bunul pus sub secheștru numai cu o prealabilă îndrituire a autorității care l-a numit, să încaseze ori-ce venituri și sume datorite, să plătească datorii cu caracter curent, precum și cele constatate prin titlu executor;

Că acestea fiindu-i drepturile, secheștrul nu are dreptul de a face acte de dispoziție și deci este în afară de ori-ce discuție că nu are dreptul de a vinde imobilul pus sub secheștru;

Având în vedere că după art. 23 din legea învoelilor agricole, prin derogatie la dreptul comun, minorii, incapabili și așezămintele publice vor putea vinde teren pentru islazuri prin buna înțelegere, prin reprezentanții lor legali, fără îndeplinirea de alte formalități;

Considerând că reprezentantul legal al unui minor este tutorul său, iar secheștrul judiciar al bunurilor minorului nu poate fi decât ceea-ce este și față de ori-ce altă parte litigantă, adică un mandatar impus de justiție cu anumite drepturi restrânse asupra acelor bunuri; că deși, în temeiul art. 615 proc. civ., secheștrul judiciar poate sta în judecată în numele părților litigante, dar din art. 23 legea învoelilor agricole rezultă

că prin «reprezentanți legali» nu s'a înțeles ast-fel de mandatar impus în mod accidental cum e secheștrul, ci numai aceia pe care dreptul comun i-a instituit în mod general pentru incapabili și așezămintele publice; că într'ucât de nicăeri nu rezultă că prin legea învoelilor agricole s'ar fi dat secheștrului judiciar mai multe puteri decât cele prevăzute de dreptul comun, urmează că el n'are dreptul să vândă pentru islazuri comunale teren din moșia ce i s'a încredințat;

Că este adevărat că dacă starea de secheștru ar dura mai mult timp, iar părțile litigante care pretind drepturi asupra moșiei sechestrate n'ar cădea cu toții de acord spre a oferi și vinde islaz comunelor, scopul legiuitorului de a îmbunătăți cât mai curând situațiunea populațiunei rurale n'ar mai fi atins decât târziu, dar din această lipsă a legeri care n'a prevăzut o anumită persoană care să aibă dreptul de a vinde, conservându-se bine înțeles prețul până la desființarea secheștrului, nu se poate stabili pentru secheștrul judiciar, fără un text expres sau măcar un motiv puternic rezultat din lege, și în contradicere formală cu dreptul comun, un drept așa de important, de a vinde pentru islaz imobilul pus sub secheștru; că nici instanța care a înființat secheștrul nu putea autoriza vânzarea fiindcă nu e prevăzut de nici o lege asemenea drept pentru secheștrul judiciar;

Că prin urmare, în speță, secheștrii judicari vândând părți din moșia Siliștea-Gunești pentru islazuri,—de și au fost autorizați de tribunal pentru ofertă,—au făcut acte pe care n'aveau dreptul să le facă, întrecând ast-fel limitele mandatului lor;

Având în vedere că potrivit art. 1546 alin. II codul civil mandantul nu este îndatorat pentru ceea ce mandatarul ar fi făcut afară din limitele puterilor sale afară numai când a ratificat expres sau tacit;

Considerând că în baza art. 23 din legea învoelilor agricole persoana care putea vinde terenul pentru islazuri eră numai tutoarea minorilor Th. Mano, acești minori fiind proprietari nediscuțați, ceiace s'a recunoscut în urmă prin transacția încheiată între moștenitorii decedatei Maria Mano; că așa fiind trebuie a se vedea dacă ea putea ratifica și dacă a ratificat vânzarea făcută;

Considerând că întrucât în art. 23 legea învoelilor agricole se prevede,—prin derogatie la dreptul comun,—că minorii prin reprezentanții lor legali vor putea vinde pământ prin bună înțelegere «fără îndeplinire de alte formalități» întrucât din nici un text al legeri și nici din lucrările pregătitoare nu rezultă că aceste cuvinte „alte formalități” s'ar referi numai la scutirea de a se vinde prin licitație publică conform art. 681 și urm. proc. civilă, întrucât din întreaga economie a legeri, se vede că legiuitorul a voit să înlesnească cât mai mult vânzările de islazuri, așa că nu tocmai acest legiuitor avea să facă distincții între condiții de capacitate și formalități și în orice caz ar fi spus formal o asemenea distincție, urmează că tutorii sunt scutiți de orice soi de formalitate pe care erau ținuti s'o îndeplinească în calitate lor, dupe dreptul comun, pentru vinderea imobilelor minorilor, deci și de formalitățile cerute de art. 401 și 402 codul civil; că de altfel, dacă s'ar aplică aceste texte s'ar împiedica aproape cu totul vânzările pentru islazuri fiindcă în foarte puține cazuri s'ar putea întâmpla ca vânzarea să fie de un folos invederat pentru minori sau să fie provocată de o mare nevoie a acestora, căci legea învoelilor agricole n'a declarat obligatorie vânzarea pentru islazuri, astfel că scopul legiuitorului ar fi aproape înlăturat; că tocmai această consecință

arată că legiuitorul n'a putut să menție aplicarea art. 401 și 402 și că prin art. 23 legea învoelilor agricole, spre a înlesni astfel de vânzări, a derogat la toate formalitățile și nu cere nimic decât buna înțelegere a tutorelui cu cumpărătorul;

Că, deci, în speță, tutoarea putând vinde singură prin bună înțelegere fără intervenția altcuiva și fără vre-o formalitate, putea și să ratifice vânzarea;

Considerând că art. 1546 codul civil, nu prevede că ratificarea înscrisă de acest text trebuie să se facă conform art. 1167 cod civil și în special conform art. 1190 cod. civil în care se reglementează confirmarea sau ratificarea unei obligațiuni contra căreia legea admite acțiunea în nulitate; că întrucât art. 1546 cod. civil prevede formal și ratificarea tacită, fără alte condițiuni, urmează că ea poate rezultă din orice fapte și împrejurări din care să reiasă în mod sigur voința mandantului de a întări, de a aproba actele făcute de mandatar peste limitele mandatului; că chiar tăcerea mandantului în anumite împrejurări poate constitui o ratificare tacită, când se constată că cunoștea actele mandatarului;

Având în vedere că reclamanta, posterior vânzării făcută de secheștri judiciari, a dat o procură prin care autoriză Casa Chrisoveloni să ridice în numele său dela Casa de Depuneri, dând chitanță valabilă de descărcare, toate sumele ce se vor afla depuse acolo, constatate prin recipisele Ministerului de finanțe No. . . . ce se vor trimite de Tribunalul Ilfov, s. III-a, sume provenite din cumpărarea pentru islazuri comunale a 1000 pog. din moșia Siliștea-Gunești; că, în baza acestei procuri Casa Chrisoveloni a ridicat întreaga sumă care reprezintă prețul islazurilor; că, nici când s'a cerut liberarea dela Tribunal, nici când s'a primit acea sumă dela Casa de Depuneri, nu s'a făcut absolut nici-o rezervă,

fie de reclamantă, fie de procuratorul său; că, primirea prețului fără nici-o rezervă dovedește că reclamanta a înțeles să aprobe vânzarea făcută; că, această concluziune se impune cu atât mai mult cu cât reclamanta făcuse două întâmpinări la Ministerul de Interne, prin care se plângea de faptele secheștrilor, așa că dacă acum după ce se făcuse vânzarea, contra căreia protestase, nu mai face nici-o reclamație și se mulțumește să primească banii fără nici cea mai mică obiecțiune, aceasta probează pe deplin că a voit să ratifice vânzarea; că dacă în procură se vorbește de recipisele ce se vor trimite de Tribunalul Ilfov, s. III-a, iar în realitate ele au fost înaintate de Trib. Teleorman, acest fapt nu însemnă că reclamanta n'ar fi dat procura pentru aceste sume fiindcă din contextul procurii rezultă evident că numita n'a avut în vedere dacă recipisele erau înaintate de un anume Tribunal, ci să se încaseze sumele care reprezentau prețul islazurilor vândute; că rezerva ce-ar fi făcut la Tribunalul Ilfov secția III-a când s'a discutat gestiunea secheștrilor nu poate avea niciun efect asupra ratificării rezultată din primirea prețului, pentru că acea rezervă s'a făcut posterior încasării banilor și în orice caz ea privește raporturile dintre mandantă și mandatar, fără de a avea influență asupra ratificării vânzării;

Că prin urmare, din toate acestea rezultă în mod cert că reclamanta a ratificat vânzarea făcută de secheștrii judiciari și în consecință acțiunea sa trebuie respinsă ca nefondată;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Andrei Rădulescu Tribunalul respinge ca nefondată, etc.

(ss) B. Cantargief, Andrei Rădulescu.

Grefier (s) Ștefan S. Ghețu.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASAȚIE

CASAȚIE S. I

Recurentul Ion Buzvan în persoană.

Intimata Marioara Niculescu în persoană.

Martori. — *Audierea lor în civil sub prestare de jurământ conf. art. 153 pr. pen. iar nu conf. art. 196 pr. civ. — Dacă acest motiv se poate ridica direct în casație. — Art. 196 pr. civ.*

Chestiunile de probă în civil, nu sunt de ordine publică, spre a putea fi ridicate pentru prima oară în casație, ci sunt lăsate cu desăvârșire la facultatea părților a uză sau nu de ele.

Prin urmare, instanța de fond a putut audia martori în civil depuind jurământul conform art. 153 pr. penală, iar nu potrivit art. 196 pr. civilă întru cât partea nu a opus nimic înaintea instanțelor de fond în această privință, iar instanța de fond nu putea să ridice din oficiu această chestiune. (*Cas. s. I, decizia No. 419 din 19 Septembrie 1914, prin care se respinge recursul făcut contra sentinței Trib. Ilfov s. I, No. 339/914.*)

CASAȚIE S. II

Recurentul Tudor Lungeanu ș. a. prin d-l avocat Netter Comarnescu.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Percepere de taxe ilegale. — *Elementele d-a licitului. — Fixarea cuantumului amendei după suma daunelor. — Lipsa unei cereri de daune. — Existența delictului. — Art. 141 c. penal.*

Art. 141 codul penal, după care cei ce vor fi perceput taxe ilegale se pedepsesc cumulativ cu închisoare și cu amendă de a treia parte cel mult și de a 12 parte cel puțin din suma restituțiilor și a daunelor interese ce vor fi datorii a plăti, nu subordonează existența delictului faptului de a se fi cerut și restituțiuni sau daune interese, fără de care n'ar putea exista delictul, ci indică numai o normă în fixarea amendei după cuantumul restituțiilor civile. Lipsa deci a unei condamnățiuni la amendă atunci când nu s'au cerut restituții ori daune, nu poate avea nici o înrăurire în cauză dacă instanța de fond constată anume prejudiciul suferit de locuitorii căroră inculpatul le-a luat taxe mai mari de cât acelea cu care erau înscrși în roluri, precum și intențiunea frauduloasă a inculpatului. (*Casația II, decizia penală No. 2057 din 12 Septembrie 1914 prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei C. apel din București s. 4-a No. 145/914.*)